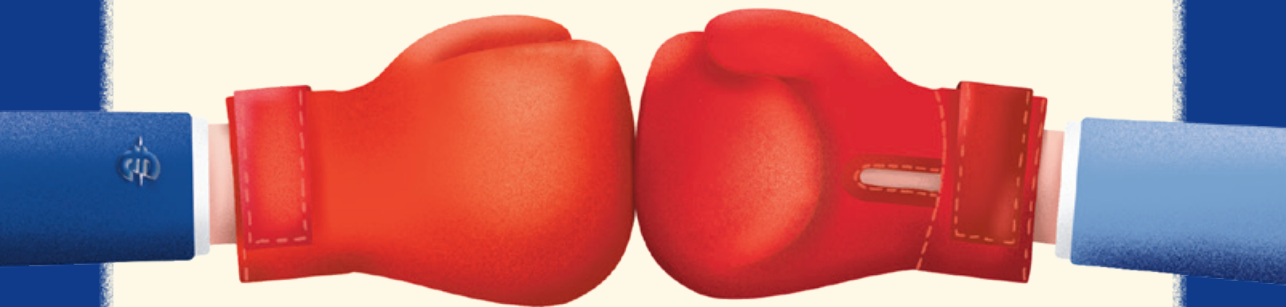

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ανταγωνισμός με μια ματιά

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ

Επιμέλεια: Κλάδος Εκδόσεων, ΓΤΠ
Εικονογράφηση/σχεδιασμός: Μάριος Κουρουφέξης
Εκτύπωση: Κώνος Λτδ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΓΤΠ 096/2023-400

ISBN 978-9963-50-598-2

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Ο Οδηγός αυτός ετοιμάστηκε με στόχο να παρουσιάσει στους πολίτες συνοπτικά και με απλό τρόπο, την πολιτική του ανταγωνισμού στην Κύπρο, ώστε αφενός να γίνει κατανοητός ο ρόλος, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) και αφετέρου να προωθηθεί η δημιουργία κουλτούρας ανταγωνισμού στους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις. Απώτερος στόχος είναι η καταπολέμηση αντιανταγωνιστικών εμπορικών πρακτικών που νοθεύουν τον ανταγωνισμό και η διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Απρίλιος 2023

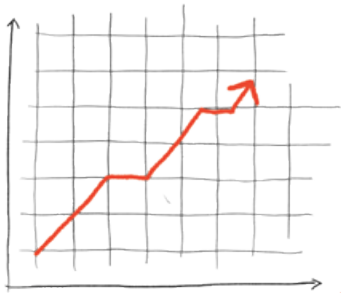
Περιεχόμενα

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού	6
Οφέλη του υγιούς ανταγωνισμού	7
Συμπεριφορές και ενέργειες που βλάπτουν τον υγιή ανταγωνισμό και απαγορεύονται από τον περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμο του 2022	8
Αντιανταγωνιστικές συμπράξεις	10
Παράδειγμα καρτέλ για καθορισμό τιμών και περιορισμό της διάθεσης	12
Παράδειγμα διατήρησης τιμής μεταπώλησης	14
Καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης	16
Παράδειγμα επιθετικής τιμολόγησης	20
Παράδειγμα υπερβολικής τιμολόγησης	22
Παράδειγμα δεσμευμένων πωλήσεων	24
Καταχρηστική εκμετάλλευσης σχέσης οικονομικής εξάρτησης	26
Παράδειγμα αιφνίδιας και αδικαιολόγητης διακοπής μακροχρόνιων εμπορικών σχέσεων	28
Δες το και πες το! Πληροφορίες για ενημέρωση της ΕΠΑ για πιθανές παραβάσεις του Νόμου	31

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού

Η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού είναι η ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή της Κυπριακής Δημοκρατίας, αρμόδια για τη διασφάλιση της λειτουργίας της αγοράς κάτω από συνθήκες υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού προς όφελος του κάθε πολίτη και της κάθε επιχείρησης.

**Η ύπαρξη υγιούς ανταγωνισμού
ενισχύει τις οικονομικές
επιδόσεις των επιχειρήσεων
και προσφέρει στους καταναλωτές
ευρύτερο φάσμα προϊόντων και
υπηρεσιών καλύτερης ποιότητας
σε πιο ανταγωνιστικές τιμές.**

Οφέλη του υγιούς ανταγωνισμού

Για τους καταναλωτές:

- Διατηρεί τις τιμές σε χαμηλά επίπεδα.
- Διατηρεί την ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών σε υψηλά επίπεδα.
- Αυξάνει την ποικιλία των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Βοηθά στην ανάπτυξη της καινοτομίας.
- Ενθαρρύνει την ανάπτυξη νέων ιδεών και προϊόντων.

Για τις επιχειρήσεις:

- Δίνει κίνητρα για βελτίωση της ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών.
- Ενθαρρύνει την αποδοτικότητα έναντι των ανταγωνιστών.
- Ενθαρρύνει τη μείωση του κόστους και την αύξηση της παραγωγικότητας.
- Δημιουργεί ευκαιρίες για την είσοδο νέων επιχειρήσεων στην αγορά.

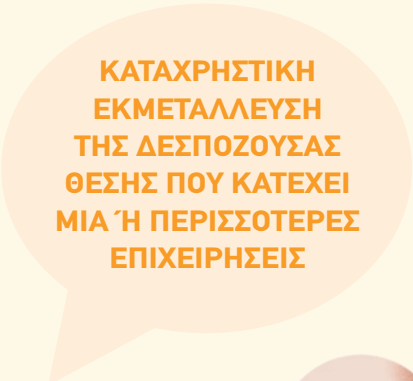
Ο υγιής ανταγωνισμός ΠΡΕΠΕΙ να προστατεύεται για την ευημερία των επιχειρήσεων και των καταναλωτών!

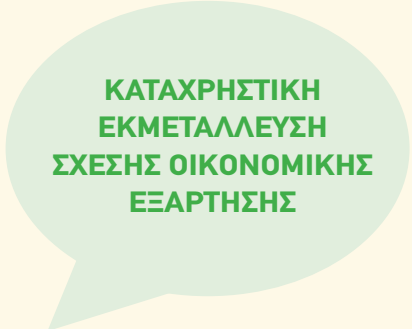
Συμπεριφορές και ενέργειες που βλάπτουν τον υγιή ανταγωνισμό και απαγορεύονται από τον περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμο του 2022

**ΑΝΤΙΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ
ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ**

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ
ΤΗΣ ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑΣ
ΘΕΣΗΣ ΠΟΥ ΚΑΤΕΧΕΙ
ΜΙΑ Ή ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ
ΣΧΕΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

**Πώς ερμηνεύονται, όμως,
αυτές οι συμπεριφορές και
ενέργειες στην πράξη;**

ΑΝΤΙΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ

Ο Νόμος προβλέπει:

Αντιανταγωνιστικές Συμπράξεις είναι οι οποιοσδήποτε τυπικές/άτυπες/γραπτές/προφορικές συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της Δημοκρατίας, ιδίως εκείνες που συνίστανται:

- *στον άμεσο ή τον έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής,*
- *στον περιορισμό ή έλεγχο της παραγωγής, της διάθεσης, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων,*
- *στη γεωγραφική ή άλλη κατανομή των αγορών ή των πηγών προμήθειας,*
- *στην εφαρμογή άνισων όρων επί ισοδύναμων συναλλαγών, έναντι των εμπορικών συναλλασσόμενων επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα αυτές να περιέρχονται σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό,*
- *στην εξάρτηση της σύναψης συμφωνιών από την αποδοχή από μέρους των αντισυμβαλλόμενων πρόσθετων υποχρεώσεων, οι οποίες, εκ της φύσεως τους ή σύμφωνα με τις κρατούσες εμπορικές συνθήκες, δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμφωνιών αυτών.*

Καρτέλ

Τα καρτέλ αποτελούν μια από τις σοβαρότερες μορφές Αντιανταγωνιστικής Σύμπραξης που απαγορεύονται από τον Νόμο και τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι επιχειρήσεις, αντί να αποφασίζουν ελεύθερα, από μόνες τους πώς να κερδίσουν την προτίμηση του καταναλωτή μέσω καλύτερων τιμών και ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών τους, συντονίζονται και συμφωνούν με τους ανταγωνιστές τους, με σκοπό, μεταξύ άλλων, να καθορίζουν τις τιμές, να περιορίζουν την προμήθεια (συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών ή εξαγωγών) ή να διαμοιράζουν τις αγορές.

Τα καρτέλ αποτελούν ρητές ή σιωπηρές συμφωνίες που βλάπτουν την οικονομική ανάπτυξη και ζημιώνουν τους καταναλωτές. Αυτές οι συμφωνίες (ή μέρος των συμφωνιών) είναι μυστικές.

ΚΑΡΤΕΛ ΓΙΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ

Όλοι οι παραγωγοί χαρουπιών που δραστηριοποιούνται στη χώρα μαζεύτηκαν ένα βράδυ σε μια ταβέρνα και συζητούσαν για τις δυσκολίες του επαγγέλματος και τα μειωμένα κέρδη που έχουν, ενώ το κόστος τους έχει αυξηθεί δραματικά.

Ο κ. Ζαφείρης εισηγήθηκε να συμφωνήσουν όλοι σε μία ενιαία τιμή πώλησης των χαρουπιών τους. Με αυτό τον τρόπο, εξήγησε, θα μπορούν να εξασφαλίσουν την τιμή που θέλουν για μεγάλο χρονικό διάστημα ανεμπόδιστα. Η εισήγηση του κ. Ζαφείρη χαρακτηρίστηκε ως λαμπρή ιδέα από τους υπόλοιπους παραγωγούς, οι οποίοι συμφώνησαν ότι από την πρώτη μέρα του επόμενου μήνα η τιμή πώλησης των χαρουπιών τους θα είναι €3/κιλό. Ο κ. Λαύριος είπε ότι θα πρέπει να συμφωνήσουν να διαθέτουν προς πώληση περιορισμένη ποσότητα χα-

ρουπιών κάθε μήνα και κανένας δεν θα μπορεί να υπερβεί την συμφωνηθείσα ποσότητα διάθεσης. Με αυτό τον τρόπο θα διασφαλιστεί πως όλοι θα έχουν ισοδύναμες πωλήσεις. Ο κ. Ετεοκλής πρόσθεσε πως με αυτή την συμφωνία όλοι θα επιτύχουν αύξηση των κερδών τους αφού, ο κάθε καταναλωτής θα αγοράζει χαρούπια μόνο στην τιμή των €3/κιλό. Έτσι, θα διασφαλιστεί πως οι τιμές θα παραμείνουν από όλους στα ίδια επίπεδα και δεν θα υπάρχει «πόλεμος τιμών» μεταξύ τους.

Ως αποτέλεσμα αυτού, ολόκληρη η αγορά χαρουπιών απέκτησε μία ενιαία τιμή πώλησης, €3/κιλό, ενώ οι καταναλωτές δεν έχουν τη δυνατότητα εξεύρεσης χαμηλότερης τιμής. Οι παραγωγοί ξένοιαστοι πια, δεν ασχολούνται ούτε με τη βελτίωση της ποιότητας των χαρουπιών.

Τι δείχνει αυτό το παράδειγμα;

- Έγινε μια συμφωνία μεταξύ των ανταγωνιστών για καθορισμό της τιμής πώλησης των χαρουπιών ώστε να μη χρειαστεί να ανταγωνίζονται μεταξύ τους. Παράλληλα, συμφωνήθηκε περιορισμός της ποσότητας διάθεσης των χαρουπιών προς ζημιά των καταναλωτών.
- Αυτό σημαίνει πως οι πελάτες - που σε αυτή την περίπτωση είναι επιχειρήσεις που επεξεργάζονται τα χαρούπια για την παραγωγή άλλων προϊόντων - καταλήγουν να πληρώνουν υπερβολικά για αυτό που αγοράζουν.
- Ο περιορισμός της διάθεσης οδηγεί εν τέλει σε περιορισμό των επιλογών των καταναλωτών και σε υψηλότερες τιμές.
- Έτσι, νοθεύεται και παρακωλύεται ο υγιής ανταγωνισμός.
- Οι παραγωγοί στην εγχώρια αγορά δεν ασχολούνται πλέον με την ποιότητα του προϊόντος τους.

II ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΙΜΗΣ ΜΕΤΑΠΩΛΗΣΗΣ

Ο κ. Ξενοφών είναι προμηθευτής μολυβιών «Χ», τα οποία είναι μοναδικά στο είδος τους και εξαιρετικά δημοφιλή, πωλούνται στα πιο μεγάλα βιβλιοπωλεία και σε άλλα καταστήματα λιανικής σε ολόκληρη τη χώρα.

Με ηλεκτρονικό μήνυμα σ' όλα τα καταστήματα-πελάτες του, ο κ. Ξενοφών ενημέρωσε ότι από τον επόμενο μήνα θα πρέπει να πωλούν τα μολύβια «Χ» στην τιμή των €5 το κάθε ένα, χωρίς καμία αιτιολογία. Όποιο εκ των καταστημάτων-πελατών δεν συμμορφωθεί, δεν θα συνεχίσει τη συνεργασία μαζί του.

Τα καταστήματα-πελάτες του κ. Ξενοφώντα αναγκάζονται να καθορίσουν την τιμή τους, όπως αυτός τους επιβάλλει καθότι οποιαδήποτε διαφοροποίηση της τιμής θα αποτελέσει λόγο διακοπής της συνεργασίας. Κάτι τέτοιο, θα δυσχεράνει τις εργασίες τους και θα προκαλέσει ανεπανόρθωτες ζημιές στα εν λόγω καταστήματα.

Τι δείχνει αυτό το παράδειγμα;

- Έγινε μια κάθετη συμφωνία μεταξύ προμηθευτή-πωλητή.
- Ο προμηθευτής καθόρισε την τιμή που ο κάθε πωλητής θα πουλάει το προϊόν στην αγορά.
- Το ηλ. μήνυμα που έστειλε ο προμηθευτής, επεμβαίνει στην αγορά της λιανικής πώλησης μολυβιών «X» και περιορίζει τον ανταγωνισμό μεταξύ λιανοπωλητών του ίδιου επώνυμου προϊόντος (μολύβια «X»).
- Τα βιβλιοπωλεία και άλλα καταστήματα λιανικής δεν ανταγωνίζονται ελεύθερα μεταξύ τους γιατί όλοι υποχρεούνται να πωλούν όλοι το προϊόν στην ίδια τιμή.
- Οι καταναλωτές δεν μπορούν να βρουν το προϊόν σε φθηνότερη λιανική τιμή και καταλήγουν να πληρώνουν υψηλή τιμή για να το αποκτήσουν.

**ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ
ΤΗΣ ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑΣ ΘΕΣΗΣ ΠΟΥ ΚΑΤΕΧΕΙ
ΜΙΑ Ή ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**

ΠΡΟΣΟΧΗ!

**Η κατοχή δεσπόζουσας θέσης δεν συνιστά
από μόνη της παράβαση του Νόμου.
Παράβαση αποτελεί η κατάχρηση αυτής
της δεσπόζουσας θέσης.**

Δεσπόζουσα θέση υπάρχει όταν:

Μία επιχείρηση κατέχει οικονομική δύναμη που την καθιστά ικανή να παρακωλύει τη διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε συγκεκριμένη αγορά και αυτό της επιτρέπει να ενεργεί σε αισθητό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές της, τους πελάτες της και, τελικά, από τους καταναλωτές.

Πότε μια επιχείρηση έχει δεσπόζουσα θέση;

Για να αξιολογήσει τη δεσπόζουσα θέση, η Επιτροπή ορίζει την αγορά προϊόντος και τη γεωγραφική αγορά.

Αγορά προϊόντος:

Η σχετική αγορά προϊόντος αποτελείται από όλα τα προϊόντα/υπηρεσίες που ο καταναλωτής θεωρεί ότι υποκαθιστούν το ένα το άλλο λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται. Για παράδειγμα, ο καταναλωτής μπορεί να θεωρεί ότι ο καφές φίλτρου είναι υποκατάστατο του στιγμιαίου καφέ.

Γεωγραφική αγορά:

Η σχετική γεωγραφική αγορά είναι μια περιοχή στην οποία οι συνθήκες ανταγωνισμού για ένα δεδομένο προϊόν/υπηρεσία είναι ομοιογενείς. Για παράδειγμα, οι καφέδες πωλούνται σε όλη την επικράτεια της Δημοκρατίας με τον ίδιο τρόπο (ομοιογενώς).

Λαμβάνονται υπόψη πολλοί παράγοντες για να καθοριστεί αν μια επιχείρηση έχει δεσπόζουσα θέση. Ένας από τους ουσιαστικότερους παράγοντες, είναι το υψηλό μερίδιο στην αγορά προϊόντος. Εάν μια επιχείρηση έχει μερίδιο αγοράς μικρότερο από 40%, τότε είναι δυσκολότερο ή απίθανο να κατέχει δεσπόζουσα θέση. Σε κάθε περίπτωση, τα μερίδια αγοράς ερμηνεύονται πάντα με βάση τις συνθήκες που επικρατούν στην εκάστοτε σχετική αγορά.

Η καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης ενδεχομένως να οδηγήσει επιχειρήσεις εκτός αγοράς, μειώνοντας τις ανταγωνιστικές πιέσεις που υπάρχουν, περιορίζοντας τον ανταγωνισμό και τα οφέλη του.

Ο Νόμος προβλέπει:

Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης πραγματοποιείται όταν η επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση προβαίνει σε πράξη που έχει ως αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα:

- *την άμεση ή έμμεση επιβολή αθέμιτων τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων μη θεμιτών όρων συναλλαγής,*
- *τον περιορισμό της παραγωγής ή της διάθεσης ή της τεχνολογικής ανάπτυξης, προς ζημιά των καταναλωτών,*
- *την εφαρμογή άνισων όρων επί ισοδύναμων συναλλαγών έναντι των εμπορικών συναλασσόμενων, με αποτέλεσμα αυτές να περιέρχονται σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό,*
- *την εξάρτηση της σύναψης συμφωνιών από την αποδοχή από μέρους των αντισυμβαλλόμενων πρόσθετων υποχρεώσεων, οι οποίες, εκ της φύσεως τους ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνθήκες, δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμφωνιών αυτών.*

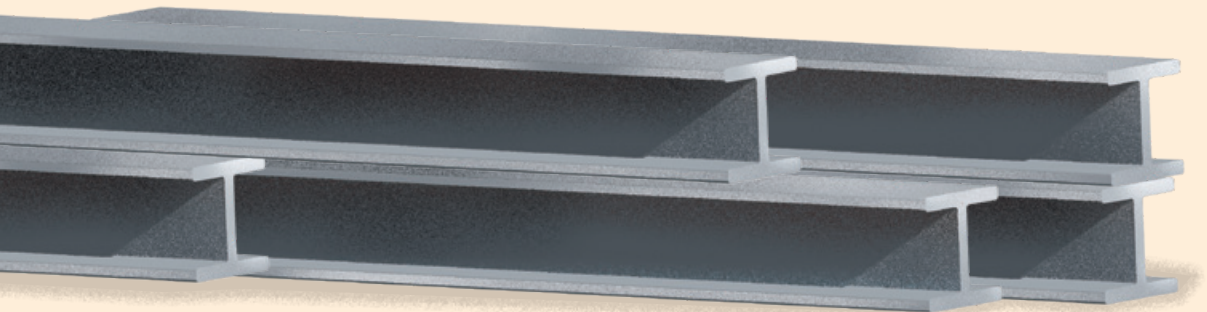
I ΕΠΙΘΕΤΙΚΗ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ

Η εταιρεία παραγωγής σιδήρου «ΣΙΔΕΤΕΡ» κατέχει σταθερά το μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά πώλησης σιδήρου στη χώρα, για περίοδο 15 ετών, ενώ οι υπόλοιπες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά (ανταγωνιστές) είναι μικρές με αμελητέο μερίδιο αγοράς.

Γνωρίζοντας την ισχύ της στην αγορά, καθώς και το γεγονός ότι η δραστηριοποίηση άλλων εταιρειών στην αγορά σιδήρου δεν είναι εύκολη λόγω των τεράστιων επενδύσεων που χρειάζονται για τις υποδομές, αλλά και των περιορισμών σε σχέση με τη δημιουργία εργοστασίου και των υψηλών φορολογικών δασμών εισαγωγής, η «ΣΙΔΕΤΕΡ» αποφάσισε να ακολουθήσει πρακτική επιθετικής τιμολόγησης.

Η επιχείρηση μείωσε την τιμή πώλησης του σιδήρου της δραματικά και πολύ πιο κάτω από τις τιμές που επικρατούν στην αγορά, πραγματοποιώντας ζημιές, με αποτέλεσμα οι υπόλοιπες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην εν λόγω αγορά να μην μπορούν να την ανταγωνιστούν (προσφέροντας το προϊόν τους σε χαμηλότερη τιμή από τη «ΣΙΔΕΤΕΡ»).

Σιγά σιγά, η μία μετά την άλλη, οι επιχειρήσεις σιδήρου μη μπορώντας να επιβιώσουν αναγκάζονται να κλείσουν ή να πουλήσουν τις δραστηριότητές τους στη «ΣΙΔΕΤΕΡ».

Τι δείχνει αυτό το παράδειγμα;

- Η «ΣΙΔΕΤΕΡ» κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά πώλησης σιδήρου.
- Η «ΣΙΔΕΤΕΡ» μείωσε την τιμή πώλησης του σιδήρου της πολύ πιο κάτω από το κόστος της παρόλο που αυτή η ενέργεια θα της προκαλούσε ζημιά.
- Η «ΣΙΔΕΤΕΡ» που έχει το μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά μπορεί να αντέξει να πουλάει με ζημιά για κάποιο χρονικό διάστημα.
- Με αυτό τον τρόπο περιορίζει τον ανταγωνισμό εκτοπίζοντας τους ανταγωνιστές της, που δεν μπορούν να πουλήσουν τόσο φθηνά και εμποδίζοντας την είσοδο νέου παίκτη στην αγορά πώλησης σιδήρου, αφού η τιμή πώλησης είναι ασύμφορη.
- Αφού εκτοπίσει τους ανταγωνιστές της στην αγορά και μείνει η μόνη που θα δραστηριοποιείται (μονοπώλιο), η «ΣΙΔΕΤΕΡ» θα αυξήσει τις τιμές σε ζημιά πάντα του καταναλωτή.

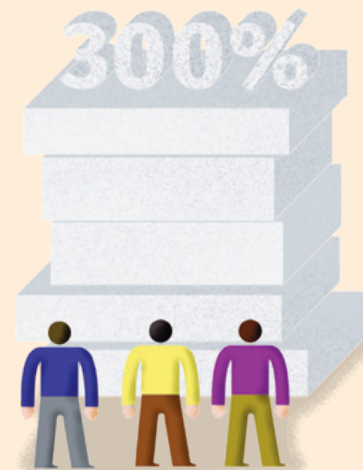
II ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ

Η εταιρεία παραγωγής μονωτικής πολυστερίνης «MONOTEΞ», που κατέχει το μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά πώλησης μονωτικής πολυστερίνης στην χώρα (70%) έχει ένα μεγάλο πελατολόγιο στον κατασκευαστικό τομέα το οποίο αυξάνεται σταδιακά χρόνο με το χρόνο.

Στην αγορά δραστηριοποιούνται πολύ λίγες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες αδυνατούν να καλύψουν τις ανάγκες της αγοράς, ιδίως των μεγάλων κατασκευαστικών έργων, ενώ υπάρχουν υψηλοί φραγμοί εισόδου για νέες επιχειρήσεις.

Η μονωτική πολυστερίνη τον τελευταίο χρόνο άρχισε να έχει μεγάλη ζήτηση καθότι αποτελεί απαραίτητο υλικό για τη μόνωση κτιρίων και ο κατασκευαστικός τομέας άρχισε να ακμάζει. Η «MONOTEΞ» λόγω της αυξημένης ζήτησης και στην απουσία ανταγωνιστών που μπορούν να αυξήσουν την παραγωγή τους ή νέων εταιρειών που μπορούν να εισέλθουν στην αγορά άμεσα με υψηλή παραγωγή ή και πελατών που μπορούν να την πιέσουν για χαμηλότερες τιμές, αποφασίζει να αυξήσει την τιμή της μονωτικής πολυστερίνης της επιτυγχάνοντας κέρδος ύψους 300%.

Οι πελάτες της «MONOTEΞ» είναι αναγκασμένοι να αγοράζουν τη μονωτική πολυστερίνη μόνο από αυτήν αφού όλες οι υπόλοιπες επιχειρήσεις δεν μπορούν να τους εξυπηρετήσουν και η αγορά/εισαγωγή από άλλες ευρωπαϊκές χώρες είναι πολύ ακριβή και χρονοβόρα.

MONOTEΞ

Τι δείχνει αυτό το παράδειγμα;

- Η «MONOTEΞ» κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά πώλησης μονωτικής πολυστερίνης.
- Η «MONOTEΞ» εκμεταλλευόμενη τη δεσπόζουσα θέση που έχει στην αγορά προβαίνει σε υπερβολική τιμολόγηση.
- Οι πελάτες της «MONOTEΞ» είναι παγιδευμένοι αφού δεν υπάρχει άλλη επιχείρηση ώστε να βρουν τις ποσότητες μονωτικής πολυστερίνης που χρειάζονται σε χαμηλότερη τιμή, με αποτέλεσμα να την πληρώνουν ακριβότερα.
- Θύματα τέτοιων πρακτικών είναι τόσο οι επιχειρήσεις όσο και οι καταναλωτές, οι οποίοι καταλήγουν να πληρώνουν τη μόνωση των κτιρίων σε υψηλότερη τιμή.

ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Η εταιρεία «ΚΑΜΒΑΤΕΞ» παράγει και πωλεί καμβάδες και έχει μερίδιο αγοράς 75%, δηλαδή για κάθε 100 καμβάδες που πωλούνται από όλες τις εταιρείες καμβάδων, οι 75 πωλούνται από την «ΚΑΜΒΑΤΕΞ». Λόγω προβλημάτων στις εισαγωγές, τα τελευταία τέσσερα χρόνια, οι άλλες εταιρείες καμβάδων μείωσαν τις πωλήσεις τους.

Πρόσφατα η «ΚΑΜΒΑΤΕΞ» άνοιξε εργοστάσιο στο οποίο παράγει ακρυλικά χρώματα ζωγραφικής, τα οποία αρχικώς δεν έκαναν καλές πωλήσεις και για αυτό αποφάσισε να τα πωλεί πλέον με τους καμβάδες της. Οι καμβάδες «ΚΑΜΒΑΤΕΞ» πλέον αγοράζονται μόνο με την αγορά και των ακρυλικών χρωμάτων ζωγραφικής «ΚΑΜΒΑΤΕΞ», με επιπλέον χρέωση.

Ερασιτέχνες και επαγγελματίες ζωγράφοι, λόγω έλλειψης άλλων καμβάδων στην αγορά, αναγκάζονται να αγοράσουν τα δύο προϊόντα μαζί, παρόλο που δεν θέλουν ούτε χρειάζονται τα ακρυλικά χρώματα ζωγραφικής.

Εφόσον οι καταναλωτές αγοράζουν αναγκαστικά τα ακρυλικά χρώματα ζωγραφικής «ΚΑΜΒΑΤΕΞ», έχουν μειωθεί οι πωλήσεις των άλλων εταιρειών παραγωγής ακρυλικών χρωμάτων ζωγραφικής.

Τι δείχνει αυτό το παράδειγμα;

- Η «ΚΑΜΒΑΤΕΞ» κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά καμβάδων.
- Η «ΚΑΜΒΑΤΕΞ» γνωρίζοντας τη δύναμή της στην αγορά καμβάδων, αλλά και τις χαμηλές πωλήσεις της στα ακρυλικά χρώματα ζωγραφικής, αναγκάζει τους καταναλωτές να αγοράσουν τα δύο διαφορετικά αυτά προϊόντα μαζί.
- Οι ζωγράφοι αναγκάζονται να συμβιβαστούν με τα ακρυλικά χρώματα ζωγραφικής «ΚΑΜΒΑΤΕΞ», τα οποία πληρώνουν αναγκαστικά για να αποκτήσουν καμβά «ΚΑΜΒΑΤΕΞ».
- Οι λοιπές εταιρείες παραγωγής ακρυλικών χρωμάτων ζωγραφικής έχουν πλέον πολύ χαμηλές πωλήσεις και υπάρχει ο κίνδυνος να κλείσουν, αφήνοντας την «ΚΑΜΒΑΤΕΞ» ως τον μόνο παραγωγό/πωλητή στην αγορά.

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΣΧΕΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

Ο Νόμος προβλέπει:

Την προστασία επιχείρησης που βρίσκεται σε σχέση πελάτη, προμηθευτή, παραγωγού, αντι-προσώπου, διανομέα ή εμπορικού συνεργάτη προς μια άλλη επιχείρηση με θέση οικονομικής ισχύος, και δεν έχει ισοδύναμη εναλλακτική λύση (εναλλακτική πηγή προμήθειας ή διάθεσης) με αποτέλεσμα να εξαρτάται από την οικονομικά ισχυρή επιχείρηση αποκλειστικά.

Πότε στοιχειοθετείται παράβαση του Νόμου;

Όταν η επιχείρηση με οικονομική ισχύ εκμεταλλεύεται καταχρηστικά τη θέση οικονομικής εξάρτησης που βρίσκεται μία άλλη επιχείρηση προς αυτήν με:

- την επιβολή αυθαίρετων όρων συναλλαγής,
- την εφαρμογή διακριτικής μεταχείρισης, ή
- την αιφνίδια και αδικαιολόγητη διακοπή μακροχρόνιων εμπορικών σχέσεων.

ΑΙΦΝΙΔΙΑ ΚΑΙ ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Ο κ. Στυλιανός διατηρεί σε κεντρικό δρόμο στη Λευκωσία κατάστημα που πωλεί επώνυμα είδη ένδυσης, μεταξύ των οποίων και προϊόντα με το σήμα «FIRMA». Η εταιρεία «ΡΕΞ», που ανήκει στον κ. Στυλιανό αντιπροσωπεύει για πολλά χρόνια στην Κύπρο την ευρωπαϊκή εταιρεία «FIRMA», η οποία την προμηθεύει κατ' αποκλειστικότητα στην εγχώρια αγορά με προϊόντα που έχουν το σήμα «FIRMA».

Η «ΡΕΞ» έχει συνάψει σύμβαση διανομής με την εταιρεία «FIRMA» από το 1990, η οποία ανανεώνεται κάθε χρόνο μέχρι σήμερα, και ο κ. Στυλιανός βάζει για την κάθε εποχή μεγάλη παραγγελία. Τα προϊόντα με το σήμα «FIRMA» αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των πωλήσεων του καταστήματος του κ. Στυλιανού και το κατάστημά του είναι συνυφασμένο με τα εν λόγω προϊόντα, ενώ έχει προβεί σε επενδύσεις για την προώθησή τους στην κυπριακή αγορά.

Τον περασμένο μήνα ο κ. Στυλιανός επικοινωνήσε με την εταιρεία για να προβεί σε παραγγελία για είδη ένδυσης και υπόδησης με το σήμα «FIRMA» για τη χειμερινή περίοδο.

Η «FIRMA» απάντησε στον κ. Στυλιανό ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας αποφάσισε να διακόψει οριστικά την μεταξύ τους συνεργασία με άμεση ισχύ και ως εκ τούτου, δεν θα προχωρήσει με την εκτέλεση της εν λόγω παραγγελίας.

Για τη διακοπή της μεταξύ τους μακροχρόνιας συνεργασίας δεν δόθηκε κάποια αιτιολογία, ενώ η διακοπή έγινε αιφνίδια χωρίς προηγούμενη σχετική ειδοποίηση.

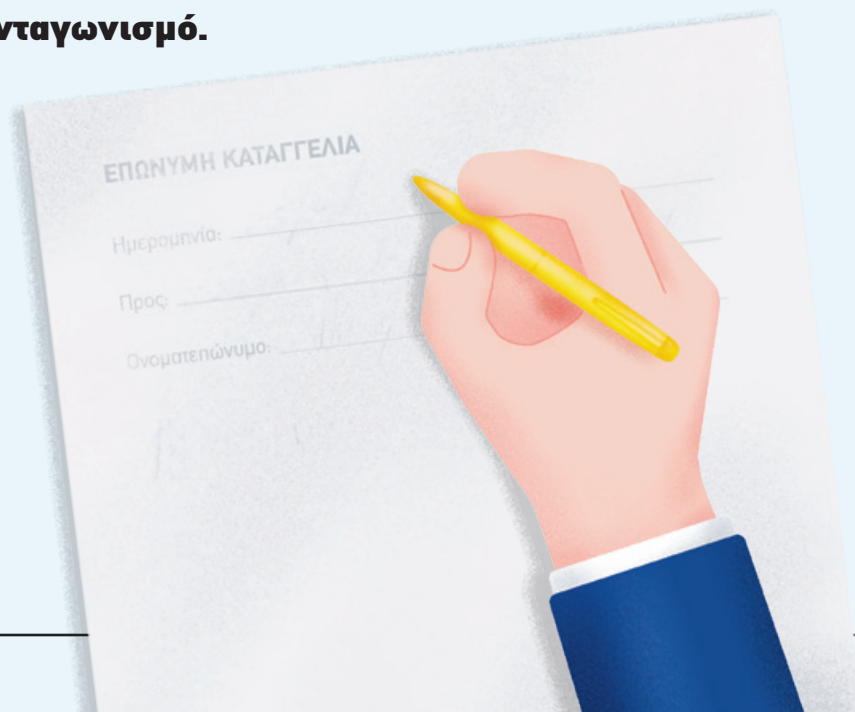

Τι δείχνει αυτό το παράδειγμα;

- Τα προϊόντα με το σήμα «FIRMA» είναι επώνυμα και πολύ γνωστά και ως εκ τούτου αποτελούν ισχυρή διαφήμιση που επηρεάζουν το αγοραστικό κοινό και δεν μπορούν να υποκατασταθούν με άλλα.
- Η εταιρεία «PEΞ» έχει μακροχρόνια συνεργασία με την εταιρεία «FIRMA».
- Η εταιρεία «PEΞ» του κ. Στυλιανού, έχει κατά κύριο λόγο εισοδήματα από τις πωλήσεις των προϊόντων «FIRMA» και έχει προβεί σε σημαντικές επενδύσεις για την καθιέρωσή τους στην κυπριακή αγορά και στη συνείδηση των Κύπριων καταναλωτών.
- Λόγω της αιφνίδιας διακοπής της συνεργασίας της εταιρείας «PEΞ» με τη «FIRMA» ο κ. Στυλιανός δεν προλαβαίνει να βρει εναλλάξιμα προϊόντα μέχρι την έναρξη της χειμερινής περιόδου με αποτέλεσμα να μην διαθέτει εμπόρευμα, επηρεάζοντας κατ' αποτέλεσμα την επιχείρησή του οικονομικά ενώ θα πληγεί και η φήμη του.

Οι αντιανταγωνιστικές συμπράξεις, η καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης και της σχέσης οικονομικής εξάρτησης αποτελούν συμπεριφορές και ενέργειες που παραβαίνουν τον Νόμο.

Τέτοιες συμπεριφορές και ενέργειες απαγορεύονται αφού νοθεύουν τον υγιή ανταγωνισμό.

ΔΕΣ ΤΟ ΚΑΙ ΠΕΣ ΤΟ!

Πώς μπορείς να ενημερώσεις την ΕΠΑ για πιθανές παραβάσεις του Νόμου:

- Με υποβολή Επώνυμης Καταγγελίας
- Παρέχοντας Ανώνυμα Πληροφορίες

Υποβολή Επώνυμης Καταγγελίας

Αν είσαι φυσικό ή νομικό πρόσωπο που υπέστη ή υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να υποστεί αισθητή οικονομική βλάβη ή να τεθεί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό ως άμεσο αποτέλεσμα της παράβασης του Νόμου, δικαιούσαι να υποβάλεις καταγγελία προς την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού.

- Η καταγγελία υποβάλλεται γραπτώς (σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή) προς την Επιτροπή και υπογράφεται από τον καταγγέλλοντα ή εξουσιοδοτημένο δικηγόρο ή αντιπρόσωπο του καταγγέλλοντα.
- Η καταγγελία πρέπει να περιέχει κατά το δυνατόν, όλες τις πληροφορίες του Παραρτήματος του Νόμου, ως αυτές εξηγούνται στην ιστοσελίδα της ΕΠΑ.

Παροχή Πληροφοριών Ανώνυμα

Αν γνωρίζεις συμπεριφορές που παραβαίνουν τον Νόμο μπορείς να απευθυνθείς στην Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού παρέχοντας πληροφορίες ανώνυμα, δίνοντας τα ακόλουθα στοιχεία τα οποία θα βοηθήσουν στην έρευνά της:

- Τις επιχειρήσεις (εταιρείες, οργανισμοί, σύνδεσμοι κ.ά.) που επιδίδονται σε συμπεριφορά που ενδέχεται να εμποδίζει την ανάπτυξη του υγιούς ανταγωνισμού.
- Περιγραφή της κατάστασης που θεωρείς παράβαση του Νόμου και ενημέρωση για το πώς σε επηρεάζει. (Για παράδειγμα, αν είσαι, πελάτης, ανταγωνιστής ή προμηθευτής.)
- Οποιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία τεκμηριώνουν την παράβαση ή μπορούν να βοηθήσουν την ΕΠΑ στην μετέπειτα έρευνά της.

Γιατί να βοηθήσεις;

Καθένας οφείλει να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές ανταγωνισμού, για περιορισμό παραβάσεων και αποφυγή επανάληψής τους στο μέλλον. Αυτό οδηγεί σε ποιοτικότερα και πιο φθηνά προϊόντα και υπηρεσίες. Όλοι μπορούν να συνεισφέρουν στη διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού, ο οποίος είναι απαραίτητο συστατικό για μία ισχυρή κυπριακή αγορά και οικονομία.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ

Τα στοιχεία εμπιστευτικής φύσεως ή τα επιχειρηματικά απόρρητα και τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται υπό τις προϋποθέσεις που τίθενται στον Νόμο. Επίσης, ο Πρόεδρος, τα μέλη της ΕΠΑ, οι λειτουργοί της Υπηρεσίας της ΕΠΑ, οι δημόσιοι υπάλληλοι και τα άτομα που εργάζονται στην Επιτροπή έχουν καθήκον εχεμύθειας.

Στοιχεία επικοινωνίας:

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού

Λεωφόρος Στροβόλου 53, Victory Building, 2018, Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος

Τηλ: 22606600

Τηλεομ.: 22304944

Ηλ. Ταχυδρομείο: chairman@competition.gov.cy

Ιστοσελίδα: www.competition.gov.cy

Σημειώσεις

Οι αναφορές στον «Νόμο» στο παρόν έντυπο αφορούν τους περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμους του 2022 ως εκάστοτε τροποποιούνται.

Οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν έντυπο είναι αμιγώς ενημερωτικού χαρακτήρα και δημοσιεύονται αποκλειστικά και μόνο για γενική ενημέρωση του κοινού. Οποιαδήποτε περιγραφή περιστατικών αφορά μη πραγματικές περιπτώσεις και τυχόν ομοιότητα με πρόσωπα, πράγματα, γεγονότα ή καταστάσεις του παρελθόντος, του παρόντος ή του μέλλοντος είναι εντελώς συμπτωματική.

Τα παραδείγματα και σενάρια παρατίθενται σε απλή μορφή με σκοπό την εύκολη κατανόηση των θετικών αποτελεσμάτων του υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά και των αρνητικών επιπτώσεων της απουσίας του. Επισημαίνεται πως η κάθε έρευνα, είτε αυτή αφορά καταγγελία, είτε αυτεπάγγελτη έρευνα, εξετάζεται από την ΕΠΑ αμερόληπτα, υπό το φως των συνθηκών που διέπουν την κάθε υπόθεση και πάντα στη βάση του Νόμου και των ενώπιόν της δεδομένων.

